

STRATEGISCHE ADVIESRAAD

INTERNATIONAAL
VLAANDEREN

Flemish Foreign Affairs Council

**WIJZIGING VAN HET PROTOCOL VAN KYOTO BIJ HET
VN-RAAMVERDRAG INZAKE KLIMAATVERANDERING**

Advies 2013/21

10 september 2013

INHOUD

Inhoud	1
1. Inleiding	2
2. Achtergrond	2
3. Inhoud van de wijzigingen.....	2
4. Aandachtspunten	3
5. Conclusie	4

1. INLEIDING

Tijdens haar vergadering van 5 juli 2013 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet houdende instemming met de wijziging van het Protocol van Kyoto bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering, aangenomen in Doha op 8 december 2012, volgens de gewone procedure. Zij gelastte de minister, bevoegd voor het leefmilieu en het waterbeleid, het advies in te winnen van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (hierna: “de SARiV”), de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (hierna: “de SERV”) en de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (hierna: “de Minaraad”). In de nota aan de Vlaamse Regering wordt verzocht een gezamenlijk advies uit te brengen. De SERV en de Minaraad deelden aan de SARiV mee hierover geen advies te formuleren. De SARiV keurde het advies goed na bespreking op zijn plenaire vergadering van 6 september 2013.

De Raad vangt dit advies aan met een beknopte achtergrondschets. Vervolgens bespreekt hij enkele elementen van de inhoud van de wijzigingen van het Kyoto-protocol, waarna hij een aantal aandachtspunten formuleert. Ten slotte komt hij tot zijn conclusies.

2. ACHTERGROND

De memorie van toelichting schetst een uitgebreide context van de wijzigingen van Doha aan het Kyoto-Protocol. De Raad haalt daarom slechts enkele kernelementen aan.

Het Kyoto-Protocol werd gesloten in 1997 om een concrete invulling te geven aan het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake Klimaatverandering (hierna: “het VN-Klimaatverdrag”). Het Kyoto-Protocol stelt namelijk bindende doelstellingen voorop inzake het verminderen van zes broeikasgassen. Alle partijen bij het Kyoto-Protocol samen moeten hun uitstoot aan broeikasgassen met minstens 5% onder het niveau van 1990 terugschroeven, maar de individuele verplichtingen verschillen van land tot land. Verder creëert het een handhavingssysteem en een wereldwijde markt voor emissierechten.

De emissiereductieverplichtingen worden per opeenvolgende periode vastgesteld. De eerste periode begon op 1 januari 2008 en eindigde op 31 december 2012. Welke inspanningen daarna geleverd moesten worden, werd echter niet vastgelegd. Het was de bedoeling daarover in 2005 een akkoord te bereiken. Tot 2011-2012 verliepen de mondiale klimaatonderhandelingen echter moeizaam.¹ Op de Klimaatop van Durban (28 november – 11 december 2011) werd een politiek akkoord bereikt om het Kyoto-Protocol na 2012 verder te zetten en tegelijk de onderhandelingen voor een nieuw mondiaal klimaatakkoord te starten. Op de klimaatop in Doha van 26 november tot 8 december 2012 werd uiteindelijk een akkoord bereikt over de tweede verbintenisperiode. Het zijn deze wijzigingen aan het Kyoto-Protocol die in dit advies voorliggen.

3. INHOUD VAN DE WIJZIGINGEN

De memorie van toelichting geeft een uitgebreide beschrijving van de inhoud van de wijzigingen en een artikelsgewijze bespreking. De Raad beperkt zich daarom tot enkele belangrijke elementen.

¹ Voor een bespreking van de verschillende klimaatoppen, zie <http://www.klimaat.be/spip.php?rubrique7&fs=>.

De wijziging van Doha omvat slechts twee artikelen. Het eerste artikel regelt de wijziging van bijlage B en enkele andere artikelen van het Kyoto-Protocol. Het tweede artikel regelt de inwerkingtreding van de wijziging.

De wijziging van Doha vernieuwt en versterkt de verbintenis van de partijen in bijlage B, met uitzondering van Japan, de Russische Federatie en Nieuw-Zeeland. Zij blijven echter wel partij bij het Kyoto-Protocol, in tegenstelling tot Canada dat zich heeft teruggetrokken met ingang vanaf 15 december 2012. De bijlage B werd tevens aangepast met nieuwe specifieke reductieverplichtingen voor de tweede verbintenisperiode.

Aan bijlage A wordt een zevende broeikasgas (stikstoftrifluoride of NF₃) toegevoegd. Artikel 3, lid 1bis, van het Kyoto-Protocol wordt aangepast zodat de totale reductiedoelstelling voor de tweede verbintenisperiode stijgt van 5% naar 18% in vergelijking met het niveau van 1990. Het aantal jaren van de tweede verbintenisperiode is vastgelegd op acht jaar, maar het ambitiemechanisme maakt mogelijk via een vereenvoudigde procedure de gekwantificeerde verplichtingen aan te passen. Het ambitiemechanisme bestaat enerzijds uit een beleidsvoorbereidingsproces vastgelegd in besluit 1/CMP.8 van de Conferentie van de Partijen waarin de partijen bij het Protocol van Kyoto bijeen komen en anderzijds uit een vereenvoudigde wijzigingsprocedure van bijlage B van het Kyoto-Protocol (artikel 3, lid 1ter en 1quater). Het is echter onmogelijk om minder ambitieuze verplichtingen aan te gaan dan de gemiddelde emissies tijdens de eerste drie jaren van de eerste verbintenisperiode (artikel 3, lid 7ter).

4. AANDACHTSPUNTEN

Volgens de memorie van toelichting zal de goedkeuring van de wijziging van Doha geen bijkomende verplichtingen met zich meebrengen voor Vlaanderen en ook geen gevolgen hebben voor de overheidsbegroting.² Dit omdat het Europees klimaat- en energiepakket³ reeds strikter is voor Vlaanderen en België.

Hoewel de landen die een bindende emissiereductieverplichting hebben aanvaard onder de tweede verbintenisperiode van het Kyoto-Protocol verantwoordelijk zijn voor een steeds kleiner wordend aandeel van de wereldwijde broeikasgasemissies, en het ambitieniveau van de tweede verbintenisperiode te laag is in het kader van de volgens de wetenschap noodzakelijke emissiereductie om de wereldwijde gemiddelde temperatuurstijging te beperken tot 2°C, is de aanvaarding en inwerkingtreding van de tweede verbintenisperiode van cruciaal belang. Tot 2020 blijft het Kyoto-Protocol immers het enige juridisch bindende instrument dat uitstootdoelstellingen oplegt aan een deel van de internationale gemeenschap. Bovendien was de aanvaarding van een tweede verbintenisperiode onder het Kyoto-Protocol voor veel ontwikkelingslanden een belangrijke voorwaarde om in te stemmen met de opstart van de onderhandelingen over een nieuw internationaal klimaatakkoord in het kader van het Durban Platform. De voortgang inzake de aanvaarding en inwerkingtreding van de tweede verbintenisperiode is dan ook nauw verbonden met de voortgang van de onderhandelingen in het kader van het Durban Platform. Hieruit volgt dat een

² VLAAMSE REGERING, *Memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet houdende instemming met de wijziging van het Protocol van Kyoto bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering, aangenomen in Doha op 8 december 2012*, VR/2013/0507/DOC.0697/5, Brussel, 5 juli 2013, 3.

³ Richtlijn 2009/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG teneinde de regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten van de Gemeenschap te verbeteren en uit te breiden, *Pb. EU L140/63*, 5 juni 2009; Beschikking Nr. 406/2009/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 inzake de inspanningen van de lidstaten om hun broeikasgasemissies te verminderen om aan de verplichten van de Gemeenschap op het gebied van het verminderen van broeikasgassen tot 2020 te voldoen, *Pb. EU L140/136*, 5 juni 2009.

snelle ratificatie van het Kyoto-Protocol voor de tweede verbintenisperiode ook een grote symbolische waarde heeft.

Een snelle goedkeuring door de Vlaamse Regering is volgens de Raad essentieel om bij te dragen tot een Europese goedkeuring van de wijzigingen van Doha. De ratificatieakten van de lidstaten zullen overigens samen ingediend worden met de Europese ratificatieakte, waarin de verdeling van de EU-reductiedoelstelling, waarover wordt onderhandeld in de Raad van Ministers van de EU, wordt opgenomen.

Gelet op het eerder beperkte ambitieniveau van de tweede verbintenisperiode benadrukt de Raad verder dat een snelle Belgische en Europese bekrachtiging weliswaar noodzakelijk maar niet voldoende is. De Raad drukt zijn hoop uit dat de ambities voor het nieuwe klimaatakkoord in 2015 in lijn liggen met de inspanningen die volgens de wetenschap, in het bijzonder het vijfde IPCC-evaluatierapport⁴, nodig zijn om de wereldwijde gemiddelde temperatuurstijging te beperken tot 2°C.

5. CONCLUSIE

De Raad gaat akkoord met het voorontwerp van instemmingsdecreet met de wijziging van het Protocol van Kyoto bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering. Hij benadrukt de symbolische waarde van het Kyoto-Protocol als mondiaal, juridisch bindend klimaatinstrument. Hij hoopt echter dat het ambitieniveau voor het toekomstig nieuw klimaatverdrag hoger zal liggen.

Namens de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen,

Hoogachtend,

(getekend)

(getekend)

Prof. Dr. Jan Wouters
Voorzitter

Freddy Evens
Secretaris

⁴ De website van het IPCC vermeldt dat de rapporten van de drie werkgroepen worden gepubliceerd in september 2013 (werkgroep 1), maart 2014 (werkgroep 2) en april 2014 (werkgroep 3). Het syntheserapport wordt gepubliceerd in oktober 2014.

Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen

Opdracht

De Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) is een onafhankelijk adviesorgaan van de Vlaamse Regering. Hij adviseert de Vlaamse Regering bij de totstandkoming van haar buitenlands beleid, haar beleid inzake internationaal ondernemen, toerisme en internationale samenwerking. Hij doet dit hetzij op vraag van de Vlaamse Regering, hetzij uit eigen beweging.

Samenstelling

Leden	Plaatsvervangers
1° Voorzitter: Prof. dr. Jan Wouters (gewoon hoogleraar internationaal en Europees recht, KU Leuven)	
2° Anne Lybaert (zaakvoerder IRMAS)	
3° Hans De Belder (oud-diplomaat)	
4° Jean Bossuyt (hoofd strategie European Centre for Development Policy Management Maastricht)	
5° Kim Van der Borgh (docent internationaal handelsrecht en handelspolitiek, VUB)	
6° Johan Erauw (gewoon hoogleraar Universiteit Gent)	
7° Luc Vandenbroucke (Sr. Advisor to the CEO, Barco zaakvoerder LVDB Consult)	
8° Rudi Hoebeek (Gedelegeerd bestuurder Hoebeek NV)	
9° Patrick De Groote (hoogleraar geografie en toerisme Universiteit Hasselt)	
10° Johan De Meester (zaakvoerder Viking Reizen)	
11° Els Dirix (ABVV)	Greg Verhoeven (ABVV)
12° Renaat Hanssens (ACV)	Jessie Van Couwenberghe (ACV)
13° Geert Eggermont (UNIZO)	Veronique Willems (UNIZO)
14° N	Jan Van Doren (Voka-VEV)
15° Wiske Jult (11.11.11.)	Koen Detavernier (11.11.11.)
16° Gijs Justaert (Wereldsolidariteit)	Els Hertogen (Wereldsolidariteit)
17° Annuschka Vandewalle (fos)	Kwaku Acheampong (fos)
18° Isabel Vertriest (WWF)	Lode Delbare (Trias)
19° Eve Diels (Ho.Re.Ca Vlaanderen)	Jan Van Steen (directeur Omnia)
20° Jan Jassogne (CIB Vlaanderen)	Peggy Verzele (CIB Vlaanderen – VIVO)

Secretariaat:

Freddy Evens (secretaris)
Eva Haeveryans (beleidsmedewerker)
Roos Van de Cruys (beleidsmedewerker)
Jolien Mespreuwe (administratief deskundige)